

autem sub scapulae spina videntur, sursum in exteriora contendunt, uerum nullae interim decussatim se mutuo interfecant. Item qui humerum attollit, unus quidem continuitate est, uerum apud Anatomicorum praecipuos non defuisse uidentur, qui duos hunc esse dicerent, unum à clauicula, alterum à scapula oriri contendentes, ac motibus, non autem continuitati animi adhibentes. Quinetiam praeter alios plerisque his adnumerari possint, femoris motibus famulantes omnes, qui triangulae figurae proximi sunt, & interim nullam disunctionis aut incontinuitatis notam referunt, uerum fibras ueluti ex basi ad conum tendentes, & ideo non pari prorsus ductu delatas sibi uendicant. Fibrarum etiam ductus diuersitas, alijs quatuor intercostales musculos in uerarum costarum interuallis constituit, propter diuersam illarum inter costarum ossa & cartilagine feriem, nihilominus tamen continuitas seruatur, unde etiam alijs duo tantummodo in toto interuallo recensentur. Sed & musculorum dorsum mouentium quamplurimi, uarium musculis ascribi numerum indicant, quum alius continuitatem perpendens, unum utrinque stomacho subiectum esse dicat, alius fibris & explantationibus implantationibusque attedens, tot musculos recenset, ex quot ossibus enascitur, & in quot inferitur. Alius non ossibus, sed quibusdam leuibus impressionibus, inscriptionibusque attendens tot musculos enumerabit, quot inscriptiones uiderit. Idem maxime in secundo caput mouentium pari usu uenit, quod ex pluribus enascitur ossibus, & multas ostendit fibras, & praeterea in hominibus uarias priuatorum musculorum descriptiones adeo, ut id par quibusdam neuitquam duorum musculorum loco haberi possit, sed plurium, neque id quidem adhuc eodem numero omnibus. Caeterum & musculorum capita numerum turbant. Non enim dubito, musculum à pectoris osse & clauicula enatum, ac postmodum in mamillarem capitis processum insertum, duorum musculorum numero nonnullis Anatomicorum proceribus comprehensum fuisse, quod eam principij partem, quam à pectoris osse educit, ab illa quae à clauiculis prodit, non nihil diremptam putarint, quodque una aliquantulum neruosa altera sit, etiam si reliquo ductu musculus non separetur, neque diuersam fibrarum naturam habeat. Parietiam ratione certissimum est non defuisse, qui primum & secundum pedem mouentes musculos, à radicibus femoris caput originem ducentes, seorsum singulos posuerint esse duplices, quod unam originis partem nerueam, alteram carneam, ut & recti abdominis, exigant. Alij tam eam originis diuersitatem non tanti, ut eius gratia musculorum numerus ipsis excreceret, fecerunt, et singulos unius loco habuerunt. At hoc postremum magis adhuc usu uenit, in anteriori flectentium cubitum musculo, qui nullis, quod sciam, duorum numero habitus fuit, etiam si duo distincta capita habuerit, & magis quam nuper dicti dirempta. Quamuis in communem conueniant musculi uentrem, qui unicum tantum educit tendinem, adeo ut ad capita respicientibus, non idem omnibus placitum fuerit. Quamquam id illis constitutum fuisse uidebatur, ut unum dicerent musculum, cuius capita in eundem musculi uentrem porriguntur, quodiam dictis sit musculis, atque plurium musculorum uice eos haberent, qui etiam in unum coeunt tendinem, uentribus tamen non continuantur. Quod exactissime in iure musculis obseruatum est, quum musculos ualidum illum calcis tendinem constituentes, tot numero esse uolunt, quot uentres, qui tres uidentur, duo nimirum à femore producti, quos etiam quatuor alijs enumeratos dixi, & tertius qui liuidus est, & pedem mouentium quartus. Idem quoque maximis tibiam extendentibus musculis, septimo uidelicet, octauo & nono tibiam mouentibus contingit, qui etiam unum tendinem tibiae insertum unà producant, tamen quoniam uentribus non continuantur, plurium musculorum loco censentur.

A tendinibus. Ceterum tendinum ratio talis est, ut omnes unum numerent musculum, qui uno enatus capite, unicum educit tendinem, etiam si ille postmodum in plures diuidatur, quemadmodum musculo accidit, qui tertios quatuor digitorum pedis flectit articulos. Ita etiam musculus unum caput habens, et adhuc carneus in plures tendines dissectus, qui eiusdem motus autores existunt, unius musculi loco comprehendebatur, quemadmodum musculus quatuor manus digitorum, secundos flectens articulos, & is etiam qui tertios inflectit, à quo nos illum suo distinguemus loco, qui pollicis tertium internodium flectit, quod is ab illo prorsus sit distinctus, & si alibi forte illi continuus cernatur, id obscure admodum in primo tantum est exortu. In dictorum modo classe etiam ferè praeter aliquot alios musculos habetur, qui indicem & medium atque anularem manifeste extendit. Verum si tendines in diuersa specie ossa inserantur, dissectionum periti musculi, qui tendines educit, plurium musculorum numero recensent. Què admodum nonnulli musculi, qui pollicis duos tendines, et unum brachialis ossi pollicis sustinenti exporrigit, duorum loco enumerarunt, etiam si omnes isti tendines ad euerfionem faciant, pollicis quidem tendines ad pollicis motum, brachialis autem, ad brachialis. Verum tale quid in anteriori

riori tibiae sede magis adhuc est conspicuum, ad medium enim longitudinis tibiae, à musculo quatuor pedis digitos extendente, carnosus educitur musculus, qui in pedis os minimo digito praepositum inferitur, atque ad pedis eleuationem in anteriora iuuat, quum digitorum interim tendines, digitos extendant. Adeo ut alicui uidebitur, duos hic enumerandos esse musculos, alteri uero unicum, prout hic exortus continuitati, ille uero diuersis tendinibus, & in uaria ossa insertionibus differentibusque functionibus animum adhibuerit. Neque minorem in numero obscuritatem parit, mutui musculorum connexus. Qui enim à pectoris ossis summo enati, in os u referens inseruntur, internis suis lateribus adeo inuicem adnectuntur, ut quis hos duos esse, alius autem unicum non inepte dixerit. Quod etiam illi commonstrant, qui à circulari ani musculo enati, uesicae meatum, ubi primum sub penis corporibus exporrigi incipit, tanquam duo digiti, amplexantur. Numeri etiam musculorum obscuritatem auget eorum dem concursus, ex quorum albo si quis alius, ille profecto est, qui à coxendicis ossis appendice enatus, ualidus deorsum fertur, & ad mediae femoris longitudinem nerueus factus, alteri carnosae parti connascitur, cui femoris os initium praebet. Atque ambae partes, ea scilicet quae à coxendice ducitur, & ea quam femori asseribimus, unum tendinem simul efformant, elastissimae fibulae parti robustissime insertum adeo, ut & unum & duos musculos ab aliquo hunc recenseri nihil prohibeat, dummodo à uera descriptione non declinetur. Erit autem is tibiam mouentium quartus, in hominibus & simijs conformatione plurimum differens. Simijs enim musculo à femore nihil adnascitur, sed is unicus, ualidus & latus est musculus, qui ob hoc etiam Galeno semper Latus nuncupatur. Atque hinc fit, ut toto sermonis progressu accurate mihi de musculorum numero constitutum sit, ad quos iam tempestiuum est accedere, ne prolixius in generali musculorum explicatione haesisse uidear. Caeterum ne quid obscuritatis sequens pariat oratio, & praecipue quum cūis motores pertractaturus sim, aut quoties crebra Carnosae membranae mentio incidit, nunc cutis & membranae eius naturam prosequar.

DE CVTE, CVTICVLA, ET MEMBRANA

per uniuersum corpus cuti subiecta, praeterea & adipe inter cutem membranamque carnosam reposito. Caput V.

PARTES hoc Capite describendae aliter delineari nequeunt, quam uigesima Quinti libri figura utcumque exprimitur, iuxta r. s. t. deinde in uigesima quinta figura eiusdem Libri, iuxta dextram mamillam. Verum istae partes tales omnino sunt, quas citra omnem figuram nemo non nouit, si modo aut ipse sectionem aliquando aggressus fuerit, aut secanti astiterit.

CUTIS omnium corporis partium est indumentum, corpori instar natui tegumenti obductum, non duntaxat omnium hominis partium, sed uniuersae substantiae, quam generationi & corruptioni subiectam scimus, duritiae mollitiei media. Est enim cutis, ueluti sanguine praeditus neruus, ac inter neruum carnemque quiddam planè mediū perinde, ac si ex mixtis utrisque constitueretur. Caeterum neruus omnis, exanguis est & frigidus, caro, multo sanguine praedita calidaque. Media inter utrumque est cutis, nec planè exanguis, ut neruus, nec sanguine abundans, ut caro. Cutis haec in homine, Herophilus dicta, bouum & equorum tergoribus, ex quibus coria adaptantur, respondet, & non pari ratione omnibus subiectis ipsi partibus adhæret, coneciturque. Secus enim in manus uola & pedis plata subditis partibus adnascitur, aliter rursus in fronte sibi subditae musculosae substantiae, & aliter in labris, palpebris, auribus, naso, ano ac pudendo, & aliter per uniuersum corpus, substratis partibus cutis committitur, ac inter secundum, diuersa ratione à subditis auferitur. Deinde in omnes cutis regiones non aequalis est neruorum distributio, nec cutis etiam undecumque eadem crassities. Internae enim manuum cuti, plurimae neruorum fibrae porriguntur, uerticis uero cuti paucissimae. Quinetiam faciei cutis mollior & tenuior, uerticis autem, & plantae pedum durior uisitur. Quae internam summam manus sedem inuestit (nisi labore callosior euaserit) exquisitissime in duritiae mollitiei inter reliquam cutem, & omnia prorsus corpora, media est, quam proximè aequali ad pondus temperamento accedens. Vt cumque uero sit, cutis homini pro magnitudine corporis tenuior, quam animantibus quadrupedibus obtigit, quam etiam homini profecto in uertice, dorso, cruribus & pedis planta crassa sit admodum, sed non omnibus aequaliter. Quinetiam aliae cutis partes prorsus immobiles sunt, & circumactum pertinet, ut uolae & plantae cutis, aliae uersatiles quidem sunt, sed nullo aguntur motu uoluntario.